

ARVIOINTIKERTOMUS 2022

ILOMANTSIN KUNTA

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
1.1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta	3
2. Tilintarkastus	4
3. Vuoden 2021 arviointikertomuksen aiheuttamat toimenpiteet	5
4. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2022	5
4.1. Talousarvio ja -suunnitelma	5
4.2. Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen	6
4.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	7
4.4. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet ja niiden toteutuminen	7
4.5. Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto	11
4.6. Hyvinvointilautakunta	13
4.7. Kuntaympäristölautakunta	15
5. Henkilöstöraportti 2022	16
6. Talousarvio ja -suunnitelma	16
6.1. Kunnan taloudellisen aseman kehittyminen	17
7. Jaostot, toimikunnat ja työryhmät	18
7.1. Tapahtumatoimikunta	19
7.2. Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisotoimi	20
7.3. Sote-neuvottelukunta	20
8. Viranhaltijapäätökset	21
9. Aloitteet	21
10. Tarkastuslautakunta tuo esille seuraavat asiat:	21
11. Loppusanat	22

1. JOHDANTO

1.1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta

Kunnanvaltuuston valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestäminen ja kuntakonsernin tarkastusten yhteen sovittaminen. Sen tulee 121§ mukaan arvioida kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuus-ilmoitusvelvollisuuden toteutumista ja on velvollinen saattamaan sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan jäsenten ilmoittamat esteellisyydet on otettu huomioon tarkastuslautakunnan työskentelyssä: Arja Hassinen kuntaympäristölautakunnan jäsen, Juha Ilmari Piitulainen ja Minna Maksimainen varajäseniä kuntaympäristölautakunnassa. Hyvinvointilautakunnan varajäsen Irja Lehikoinen. Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy Ilomantsin Liikekeskus hallituksen jäsenyys Minna Maksimainen.

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat kertomusvuonna 2022 toimineet:

Jäsen:

Juha Ilmari Piitulainen, puh.joht. 21.2.2022 alk.

Irja Lehikoinen, varapuheenjohtaja 21.2.2022 alkaen

Markku Torssonen

Minna Maksimainen 21.2.2022 alkaen

Arja Hassinen 21.2.2022 alkaen

Varajäsen:

Elina Sorola

Mauri Hyttinen

Olli Puhakka

Asko Ryyänen

Merja Ikonen

Sihteerinä on toiminut tilintarkastusyhteisön edustaja. (BDO Auditor Oy). Arvioinnin perustana ovat olleet kunnanvaltuuston talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanvaltuuston hyväksymä vuoden 2022 tilinpäätös ja henkilöstöraportti.

Vuoden 2022 toiminnan arviointia varten lautakunta on seurannut systemaattisesti lautakuntien ja kunnanhallituksen toimintaa saamiensa tietojen puitteissa. Tarkastuslautakunta on kokoontunut kertomusvuoden 2022 aikana 10 kertaa.

Arviointivuonna 2022 lautakunta on kuullut seuraavia henkilöitä:

- 25.1.2022 Ilonet Oy:n toimitusjohtaja Heidi Hassinen
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy:n, Kiinteistö Oy Pogostan Vuokralot Oy:n ja Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön johtaja Markku Lappalainen
Ilomantsin Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Jari Puhakka Teams-yhteys
- 1.3.2022 kunnanjohtaja Marjut Ahokas, kunnan ajankohtaiset asiat ja tiedottamisasiat
sivistysjohtaja-lukion rehtori Päivi Nenonen, kunnan hyvinvointipalvelut
työllisyyskoordinaattori Arto Laatikainen, kunnan työllisyysasiat

- 22.3.2022 kunnanjohtaja Marjut Ahokas, kunnan tilinpäätös 2021 ja henkilöstötilinpäätös Business Joensuu Oy:n Ilomantsin aluevastaava Timo A. Hartikainen, kunnan elinvoimapalvelut
- 15.9.2022 sivistysjohtaja-lukion rehtori Päivi Nenonen, kunnan hyvinvointipalvelut
- 27.10.2022 kunnanjohtaja Marjut Ahokas, kunnan hallinnon ja talouden ajankohtaiset asiat tekninen johtaja Jarno Saastamoinen, teknisen toimen ajankohtaiset asiat
- 15.12.2022 Siun Soten aluevastaava Kati Poutiainen, Teams-yhteydellä
- 19.1.2023 Ilonet Oy:n toimitusjohtaja Heidi Hassinen
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy:n, Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot Oy:n ja Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön johtaja Markku Lappalainen
Ilomantsin Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Jari Puhakka
- 2.2.2023 Kiinteistö Oy Taistelijan talo toimitusjohtaja Markku Lappalainen Teams-yhteys
Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus hallituksen puheenjohtaja Veli Hiltunen
- 2.3.2023 kunnanjohtaja Marjut Ahokas, kunnan 2022 tilinpäätöksen ja henkilöstökertomuksen ennakkotiedot sivistysjohtaja-lukion rehtori Päivi Nenonen, kunnan hyvinvointipalvelut 2022
- 13.4.2023 kunnanjohtaja Marjut Ahokas, kunnan ja kuntakonsernin vuoden 2022 taloudellinen ja toiminnallinen toteuma ja henkilöstökertomus 2022 sekä muut kunnan ajankohtaiset asiat
Business Joensuu Ilomantsin aluevastaava Timo Hartikainen, elinvoimapalvelut
Ilomantsin kunnan työsuojeluvaltuutetut sekä pääluottamushenkilö

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnit seuraaviin kohteisiin: kirjasto 2.2.2023, Pogostan koulu 15.9.2022 ja päiväkotiviikot 15.12.2022.

2. Tilintarkastus

Ilomantsin kunnan tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy. Ilomantsin kunnan vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Lilja Koskelo. Tilintarkastaja on esittänyt tilintarkastussuunnitelman tarkastuslautakunnalle 15.9.2022.

Tilintarkastaja on selostanut tarkastustyönsä etenemistä lautakunnan kokouksissa, saattanut esille tulleita asioita tarvittaessa suoraan ao. viranhaltijoiden tietoon sekä toimittanut tarkastuslautakunnalle raportit tarkastustyöstä.

Tilintarkastaja on antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen 26.5.2023.

3. Vuoden 2021 arviointikertomuksen aiheuttamat toimenpiteet

Tarkastuslautakunta hyväksyi vuoden 2021 arviointikertomuksen 17.5.2021. Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksessaan 27.6.2022 vuoden 2021 arviointikertomuksen.

Hallintokuntien arviointikertomuksen käsittely:

Arviointikertomus ollut esillä ja käsitelty:

Hyvinvointilautakunnassa 31.8.2022

Kuntaympäristölautakunnassa 30.8.2022

Kunnanhallituksessa 19.9.2022

Kunnanvaltuustossa 3.10.2022

Tarkastuslautakunnan huomioita vuoden 2021 annetuista palautteista:

Tarkastuslautakunta huomioi positiivisena, arviointikertomukseen 2021 annetut vastineet olivat perusteellisia.

4. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2022

4.1. Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:ssä todetaan mm., että valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Ilomantsin Kunnanvaltuusto hyväksyi 29.11.2021 talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 -2024.

Ilomantsin kunnan 2022 visiossa ja strategiassa on korostettu:

Hyvinvointia:

- Viihtyisyys; oma ja läheisten hyvinvointi, viihtyisä ja turvallinen ympäristö
- Osaajuus; hyvinvoiva henkilöstö
- Kumppanuus; tapahtumat, toiminnat

Elinvoimaa:

- Yrittäjyys; monipuolisen osaamisen hyödyntäminen
- Sujuvuus; tilat, työvoima
- Digitaalisuus; etätö

Taloutta

- Taloudellisuus; tasapainoinen talous

- Johtajuus

Ilomantsin kuntastrategiassa todetaan, että siinä tähdätään vuoteen 2030. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain ja se tarkistetaan kerran valtuustokauden aikana. Vuositarkastelu tapahtuu talousarvioon asetettujen tavoitteiden ja niiden toteutumisen seurannan kautta. Strategian valtuustokauden 2021–2025 tarkastelu toteutetaan vuonna 2023, jolloin sote-palvelut käynnistyvät hyvinvointialueen hoitamina ja tällöin siirtyy myös nyt kunnan toteuttamia palveluja hyvinvointialueen tukipalveluyhtiö Polkka Oy:öön. Tuolloin on ajankohtaista tarkastella, millainen on ns. uusi kunta ja valmistautua te-palvelujen muutokseen sekä hyvinvointilainsäädännön edellyttämiin hyvinvointialueille vuokrattujen tilojen yhtiöittämissiin.

Talousarvio 2022

Kuntastrategian mukaisesti tavoitteena on tasapainoinen talous. Kunta varautui pandemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin ottamalla 2 milj. euroa pitkäaikaista lainaa Kuntarahoitukselta. Kuntatalouden kolme suurinta tulo- ja menoerää ovat verotulot, valtionosuudet ja Siun Sote-kuntayhtymälle maksettava sosiaali- ja terveyspalvelujen maksuosuus. Näiden erien muutoksilla on suuri merkitys Ilomantsin kunnan talouden suunnan määrittämisessä.

Vuoden 2022 alkuperäinen talousarvioennuste oli 113.205 euroa alijäämäinen, talousarviomuutoksia tehtiin sen verran, että alijäämä olisi ollut 596.164 euroa. Vuoden 2022 toteuma oli 1.175.691 euroa ylijäämäinen.

Siun Soten palkkaharmonisointikustannuksista vuoden 2021 osuus on noin 13 miljoonaa euroa ja vuoden 2022 osuus 11 miljoonaa euroa. Ilomantsin kunnan osuus vuodelta 2021 on 521.465 euroa ja vuoden 2022 osuus 431.199 euroa eli yhteensä 952.664 euroa. Kunta ei ole kirjannut näitä kustannuksia kuluksi, vaan ilmoittaa asian perusteluineen tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Talousarvion mukaan lähivuosien taloussuunnittelussa korostuvat palvelujen järjestäminen uusilla tavoilla sekä palvelutarpeen sovittaminen kunnan asukasmäärään ja ikärakenteeseen. Kunnan valtionosuudet laskevat lasten ja nuorten määrän vähentyessä.

Kunta on talousarvion mukaan varautunut vuoden 2022 investointeihin noin 1,5 milj. eurolla. Tällä on ollut tarkoitus turvata vesihuollon toimivuus, korjata toimitiloja ja rakentaa infraan. Suurimmat kohteet ovat olleet Koidanvaaran silta 0,5 milj. euroa ja vesitornin peruskorjaus 0,4 milj. euroa. Investointiohjelmassa on varauduttu myös konsernirakenteen tiivistämiseen ja tukipalveluyhtiö Polkka Oy:n osakkeiden hankintaan.

Toivonlahteen peruskorjattavan terveysaseman asumispalveluineen rakennutti Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr., jolle kunta antoi lainan takauksen ja säädepääomaa. Kunta on vuokrannut tilat säätiöltä ja vuokrannut ne edelleen Siun sotelle.

4.2. Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kunnanvaltuuston koko on: valtuutetut 21 jäsentä, kunnanhallitus ja hyvinvointi ja kuntaympäristölautakunta 7 jäsentä. Tarkastuslautakunta viisi paikkaa.

Konserni- ja elinvoimajaosto on yhdistetty omistajaohjaus- ja elinvoimajaostoksi.

Hallintosäännössä uutena luku 5 A, joka koskee kunnan määräyksiä toiminnan delegoinnista silloin, kun kunnan järjestämistä vastaavalla olevaan toimintaan kohdistuu sellainen riski tai uhka, että normaalista toimivallasta poikkeamiseen on välttämätön syy (ei vaikutusta henkilöstön asemaan).

Ilomantsin kunnan vuoden 2022 tilinpäätös valmistui 3.4.2023 eli hieman myöhemmin, mitä kuntalain 113 § edellyttää.

Kunnanhallituksen 3.4.2023 hyväksymässä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on asianmukaisesti kerrottu painopistealueiden ja kehittämiskohteiden sekä tavoitteiden toteutumisesta.

Kuntatalous on vuonna 2022 vuosikatteella arvioituna heikommassa kunnossa kuin mitä se oli vuonna 2021. Kunnan muutettu talousarvioennuste oli 596.164 euroa alijäämää. Kunnan tilikauden 2022 ylijäämää oli 1.175.691 euroa. Verotuloja kertyi vuonna 2022 136.693 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta valtionosuudet olivat nyt noin 818.237 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna.

4.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimintakertomuksen mukaan kunnassa on noudatettu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja hyvää hallintotapaa. Tarkastuslautakunta toteaa, että toimintatapojen järjestelmällinen dokumentointi ja selonteko on riittävässä kunnossa.

4.4. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen määräysvallassa olevat yhtiöt, säätöt tms. yhteisöt. Lisäksi konsernitiilinpäätökseen on yhdisteltävä ne kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Konsernijohtosta vastaa kunnanhallitus, ja sen valitsema konsernijaosto. Konsernijohtoon kuuluvat: Kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto, sekä kunnanjohtaja. Tarvittaessa myös muut kunnan johtoryhmän jäsenet, jotka esittelevät konsernijohtolle tytäryhtiöitä koskevia asioita.

Konsernijohton tehtävät ja toimivallan jako: Kunnanhallitus mm. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle. Se vastaa myös omistajaohjauksen toteutumisesta ja organisoii konsernivalvonnan, määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden, tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisö kohtaisen työnjaon.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskien hallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Konserniyhtiöiden velvollisuus on järjestää sisäinen valvonta ja riskienhallinta organisaatiossaan huolellisesti ja ottaa huomioon kunnan omistajapolitiittiset tavoitteet ja konserniohje. Lisäksi velvollisuus on raportoida kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle yhtiöiden riskeistä ja riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Konsernin tytäryhtiöt raportoivat toiminnastaan tilinpäätöksen ja osavuositarkastuksen yhteydessä. Kuntaan tulee toimittaa talousarvio ja toimintasuunnitelma vuosittain ennen sen lopullista hyväksymistä.

Vuodelle 2022 on talousarviossa ja -suunnitelmassa kaikille kunnan konserniyhtiöille ja -yhteisöille yhteinen tavoite: tilikauden positiivinen tulos. Tavoitteita on arvioitu myös siten, että miten toiminta on vastannut elinkeinoelämän ja kuntalaisten tarpeisiin.

Konsernivelkaa tilinpäätöksessä 2022 on yhteensä 18.647.000 euroa, edellisenä vuonna 19.331.000 euroa eli tämä on pienentynyt hieman edellisestä vuodesta.

Kunnanjohtaja saa olla läsnä eri konserniyhtiöiden hallitusten kokouksissa.

Konserniohje laadittiin tilikaudella 2018 ja kunnanvaltuusto hyväksyi sen 26.11.2018. Tämä konserniohje oli käytössä myös vuonna 2022. Kunnanhallitus on hyväksynyt 12.12.2022 ohjeen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Tiedonsaantia kunnan tytäryhtiöistä olisi hyvä edelleen tehostaa mm. siten, että valtuustoryhmällekin tulisi enemmän tietoa tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta esimerkiksi konsernijohtajien esittelemänä valtuustolle järjestettävässä seminaarissa.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto:

Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline. Konserniohjeen mukaan tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja huolehti tilintarkastuksen kilpailutuksesta. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tytäryhteisöltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimitusjohtajan ja/tai hallituksen puheenjohtajan kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa.

Novactor syksy 2021

Jaosto muun muassa arvioi ja seuraa yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä, sekä tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle. Se antaa ennakoarvion kunnan konserniohjeen edellyttämistä asioista.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto on pitänyt kaksi kokouksen vuoden 2022 aikana. Kaikista osakeyhtiöistä tilinpäätökset ovat tulleet ajallaan. Tarkastuslautakunnalla ei ole tästä huomautettavaa.

Konsernivelka asukasta kohden on iso, 4.151 e / asukas. Edellisenä vuonna velka oli 4.161 e/asukas.

Kunnan välittömässä määräysvallassa olevat yhteisöt

Ilomantsin kunnan tytäryhtiöitä tulee johtaa tuloksellisesti ja kilpailukykyisesti ja yhtiöiden riskien hallinta tulee olla kunnossa. Tytäryhtiöiden on raportoitava Ilomantsin kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa, ensimmäinen raportti elokuun lopun tilanteen mukaisena ja toinen raportti joulukuun lopun tilanteen mukaisena. Tämän lisäksi tytäryhtiöiden tulee toimittaa kuntaan talousarvio ja toimintasuunnitelma vuosittain ennen sen lopullista hyväksymistä.

Kunnalla on yhdeksän tytäryhtiötä. Näistä kunnan 100-prosenttisesti omistamia on kolme: Ilonet Oy, Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratilat. Enemmistöosakkaana kunta on kuudessa osakeyhtiössä. Kunnalla on omistusta myös yhdessä osakkuusyhtiössä, Kalevanpirtti Oy:ssä, jonka enemmistöomistaja on Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuratiö.

Kunnanvaltuuston tehtävä kuntakonsernissa on osana kuntastrategiaa päättää omistajapolitiikasta, hyväksyä omistajaohjauksen periaatteet, toimia kuntakonsernin ylimpänä valvojana ja hyväksyä kuntakonsernia koskevat tavoitteet.

Hallintosääntö ohjaa kuntien etujen turvaamista: sopimusehtojen huolellista valmistelua, erityisesti sopimusten riskienhallinnasta sekä päättäjien tiedonsaannin turvaamista.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa vuodelle 2022 on kunnan kaikille konserniyhtiöille ja konserniyhteisöille yhteinen tavoite tilikauden positiivinen tulos. Tavoitteita on myös arvioitu myös siltä kannalta, että miten toiminta on vastannut elinkeinoelämän ja kuntalaisten tarpeisiin.

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot Oy (kuntaomistus 100 %)

Yhtiön tavoitteena on vuokrattavien asuntojen pitäminen vuokrattavassa kunnossa sekä asuntojen määrän sopeuttamisen jatkaminen pienentyvää tarvetta vastaavaksi. Marraskuussa 2022 isännöinti muuttui omalle yhtiölle. Kirjanpito, kiinteistöhoito ja korjaukset ovat ostopalveluna.

Vuonna 2022 alkoi Vanhusten tuki ry:n liittymisen valmistelu Kiinteistö Oy Pogostan Vuokrataloihin ja yhdistysseivitys jatkuu vuoden 2023 aikana. Yhtiöllä oli kahden kerrostalon purkusuunnitelma ja tähän saatiin ARA:lta avustusta. Purkaminen toteutui vuoden 2023 alussa. Yhtiöllä on edelleen tyhjiillään olevia vuokra-asuntoja ja nämä heikentävät edelleen yhtiön käyttöastetta.

Talousarvio on toteutunut, vaikka korjauskustannukset olivat suunniteltua suuremmat. Menojen pienennys johtui kahden kerrostalon käytöstä poistamisen seurauksena.

Tuottavuutta on parantanut lämmön jatkuva tarkkailu sekä korjauskelvottomien asuntojen korjaamatta jättäminen. Riskinä on asukkaiden väheneminen ja vuosien saatossa kasvanut korjausvelka.

Toimitusjohtaja ja isännöitsijä toteuttavat kunnanhallituksen asettamia tavoitteita, jotka määritelty yhdessä kunnan kanssa. Tavoitteet pohjautuvat kuntastrategiaan.

Tilikauden tulos vuonna 2022 oli -216.189 euroa. Tappio aiheutui pääosin purettujen kerrostalojen alaskirjauksesta 394.495 euroa sekä maksamattomien vuokrien luottotappiokirjauksesta 55.070 euroa.

Asunto-osakeyhtiö Ilomantsin Leppärinne (kuntaomistus 70,5 %)

Tilikauden 2022 tulos oli tappiollinen 17.853 euroa. Yhtiön rakennukset on saatu pidettyä asumiskelpoisena, tarvittavat korjaukset ja palvelut on saatu hankittua. Yhtiön suurimpana riskinä on kohonneet energiakustannukset sekä yhtiön pieni koko. Yhtiössä on vesikiertoinen lämmitys sähköllä. Kohonneet sähkökustannukset ovat rasittaneet yhtiön taloutta merkittävästi, vaikka kaikki asunnot ovat olleet vuokrattuna.

Asunto Oy Naarvantalo (omistusosuus 54,72 %)

Tilikauden tulos oli 3,52 euroa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia velkoja. Rakennusten tekninen kunto on tällä hetkellä vielä kohtuullisen hyvä, mutta tulevaisuudessa tehtäväksi tulevat peruskorjaukset voivat olla haastavia toteuttaa kohonneiden kustannusten sekä syrjäisen sijainnin vuoksi.

Ilonet Oy (omistusosuus 100 %)

Tilikauden tulos oli 24.617 euroa. Yhtiöllä on aktiivisia valokuituliittymiä noin 1100 kpl. Vuonna 2022 yhtiöllä on ollut 23 valokuituverkkoon liitettyä taloyhtiötä.

Tavoite on ollut pitää valokuituverkko kokonaisuudessaan käyttökunnossa ja liittymä-/asiakasmäärä nykytasolla toimialueen talouksien määrän pienentyessä. Tämä on toteutunut, asiakaspalveluun on panostettu ja pysytty nopeasti reagoimaan asiakkaan tarpeisiin. Palvelut tuottaa Cinia Oy. Liittymien asentamisen ja viankorjaukset ostetaan JPM Syberservice Oy:tä (alihankkija Pogostan Tietoverkkopalvelut Oy). Yhteistyö on toiminut joustavasti. Tavoitteista neuvotellaan omistajan kanssa, toiminta on ollut kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Taloutta seurataan jatkuvasti. Ukkosvauriot nostivat korjauskuluja, mutta myös uutta verkkoa rakennettiin enemmän kuin oli arvioitu. Tämä lisäsi tuloja.

Ilomantsin Lämpö Oy (omistusosuus 94,17 %)

Kaukolämmön myynti ja jakelu on Ilomantsissa. Kiinteistöt ja liiketoiminta on vuokrattu Nevel Oy:lle ja vuokrasopimus päättyy 2024. Yhtiön tavoitteena on käydä neuvottelut lämmöntuotannon turvaavan vuokrasopimuksen laatimisesta Nevel Oy:n

kanssa. Neuvotteluissa ei päästy sopimukseen jatkamisesta. Uuden tukkulämmön kilpailutus aloitettiin kauden 2022 loppupuolella.

Talousarvion toteutumista sekä kuukausittaista toteumaa seurataan kuukausittain. Toimitusjohtajan tekemät päätökset esitetään hallitukselle kuukausittain.

Tilikauden tulos oli 334.779 euroa. Yhtiö maksaa omistajille osinkoa 120.000 euroa.

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo (omistusosuus 78,57 %)

Tilikauden tulos oli tappiollinen 7.490 euroa. Yhtiö varautuu Ilomantsin kunnan suunnittelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen. Yhtiö laatii yrittäjän kanssa uuden vuokrasopimuksen. Haasteena on sähkön kulutuksen pienentäminen talviaikana. Sähkön kulutus on pienentynyt, mutta hinnankorotus on syönyt säästön. Yrittäjän kanssa on edelleen voimassa oleva vuokrasopimus vuonna 2022. **Matkailuhanke Sotatien valmistumisen myötä Taistelijan Talon käyttö on vilkastunut.**

Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo (kuntaomistus 71,32 %)

Tilikauden tulos oli 30.128 euroa tappiollinen. Yhtiön tavoitteena on yhtiön talouden vakaana pitäminen siten, että yhtiön kaikki osakkeenomistajat hoitavat velvoitteensa ja yhtiö voi varautua lähivuosina toteutettavaan kattoremonttiin. Tilikaudella 2022 talousarvio on toteutunut suunnitellusti. Ilomantsin virastotaloon on saatu tehtyä rakennuksen käyttökelpoisuuden kannalta olennaisia korjauksia. Haasteena on tilojen käyttöaste ja sen aiheuttamat mahdolliset taloudelliset ongelmat osakkeenomistajille. Yhtiön korjausvelan rahoittaminen aiheuttaa haasteita etenkin, kun yhtiöllä on huomattava summa erääntyneitä vastikesaamisia tilinpäätöksessä 2022. Yhtiössä on ryhdytty saamamme selvityksen mukaan toimenpiteisiin näiden vastikesaamisten osalta.

Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus (kuntaomistus 90,4 %)

Tilikauden tulos oli tappiollinen 1.640 euroa. Yhtiön tavoitteena on varautua kunnan valmistelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen. Kiinteistöyhtiö omistaa liiketalon ja yhtiö tuottaa liiketilojen käyttäjille palveluja. yhtiön ostamia palveluja tarkastellaan toimivuuden ja kustannustehokkuuden pohjalta. Kunnanhallituksessa oli 12.12.2022 osakkeiden ostotarjousasia, tämä ei toteutunut. Konsernirakenteen tiivistäminen ei toteutunut kyseisen yhtiön osalta.

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)

Tilikauden tulos oli 3.920 euroa.

Yhtiön tavoitteena on pitää vuokrattavat tilat vuokrattavassa kunnossa ja muuttaa niitä tarvittaessa yrittäjien tarpeita vastaavaksi. Yhtiö varautuu luovuttamaan hallirakennuksen kaivosyhtiö Oy Endomines AB:lle lunastussopimuksen tultua kokonaan maksetuksi. Yhtiö varautuu Ilomantsin kunnan suunnittelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen.

Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti. Tuottavuutta parantanut energian käytön alentaminen, korjattu valaisin järjestelmä sekä ilmanvaihtojärjestelmä. Lainaa maksettu ylimääräisesti pois. Vuonna 2022 ylimääräisiä kustannuksia tuotti runsasluminen talvi (laajat kattoalueet). Kaivosyhtiö Oy Endomines Ab on maksanut kaikki lunastussopimuksella vuokratut lunastuserät ja hallit on luovutettu kaivosyhtiölle. Jäljelle jää Asemantien ja Savotantien hallit. Yhtiörakenteen tiivistäminen ei toteutunut.

Kuntayhtymät

Ilomantsin kunnan omistusosuus:

Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 3,5 %)

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja sairaanhoitopalvelujen kuntayhtymä (omistusosuus 3,39 %)

Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto (omistusosuus 4,29 %)

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö ja Ilomantsin Museosäätiö eivät merkittävydestään huolimatta kuulu kuntakonserniin vielä 2022. Vuoden 2023 alusta kuntoutussäätiö on osa kuntakonsernia.

Kunnan omistussuoksissa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden 2022 aikana.

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön tavoitteena oli saada soteaseman saneeraus valmiiksi ja luovuttaa tilat Siun Soten käyttöön laadittujen vuokrasopimusten mukaisesti. Tavoite toteutui. Rakentajien koronaan sairastumisen takia työt olivat seisauksissa, joten muutto viivästy ja vuokratuloja jäi tämän vuoksi saamatta alkuvuodesta. Muutoin talousarvio toteutui. Nyt rakennuskustannukset olisivat ainakin 30 % suuremmat ja rakennusmateriaalien saaminen hankalaa. Kiinteistöhuolto, kirjanpito ja korjaustyöt hankitaan ostopalveluna.

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön sr:n sääntöuudistus tuli tarpeelliseksi säätiön toiminnan muuttuessa, tilojen vuokraaminen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön. Sääntömuutoksella Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr. siirtyy Ilomantsin kunnan määräysvaltaan vuonna 2023 (hallituksessa kunta 4 jäsentä ja Sydänliitto ry 1 jäsen).

Valtuuston asettamat kuntakonsernin talouden ja toiminnan vuodelle 2022 asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

4.5. Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloushoidosta, sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tärkeänä tehtäväalueena on kehittämistoiminta ja siihen liittyvä hanketoiminta. Kunnanhallituksen tulosalueet ovat yritys- ja elinkeinotoimi, talous ja laskentapalvelut, henkilöstöasiat ja työllistäminen, luottamushenkilöhallinto, ruokapalvelu, tietotekniikka ja maaseutupalvelut.

Valtuusto on kokoontunut vuonna 2022 6 kertaa ja tänä vuonna jo 2 kertaa.

Kokoustaminen korona-aikaan

21.2.22

1. kokouksessa Tuula Pikkaraisen tilalle valtuustoon ja vaalilautakuntaan valittiin Irja Lehikoinen. Hyvinvointilautakuntaan Marjatta Hiltunen.

Tuula Turusen erottua jääviys ongelmien takia tarkastuslautakunnasta, hänen tilalle tuli Arja Hassinen.

Antti Iksen erottua luottamustehtävistä Varsinaiseksi valtuutetuksi nousi Heidi Hassinen ja tarkastuslautakuntaan Minna Maksimainen

Hallintosäännön muutos laitettiin alulle.

Koitereen rantaosayleiskaavan muutos: Päivyntiemen kaavaehdotus kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.

Valtuusto ei kannata Rääkkylän kunnan esitystä Siun soten maksuosuuksien muuttamisesta.

11.4.22 2. Kokous

Kunnan liittyminen Polkka Oy:hyn ja Polkan osakkeiden osto

Ilomantsin kunnan ravinto- ja laitoshuollon palvelut ostetaan Polkka Oy:ltä

Keskusvaalilautakuntaan valittiin Taisto Hassisen tilalle Pentti Hänninen

Joensuun alueelliseen jätelautakuntaan jäseniksi valittiin Antti Ikosen tilalle Tanja Pesonen ja varalle Antti Hiltunen

27.6. 3. kokous

Ilomantsin kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan päivitys ja laajentaminen: kaavan hyväksymisvaiheen käsittely

Haja-asutusalueen rakennuspaikkojenhinnan määrittäminen 2021-2025

1. Kauppahinta 0,20 eur /m² lisättynä puuston arvo
2. Yksikköhinta ei koske asemakaava-, ranta-asemakaava- tai rantaosayleiskaava-alueita, eikä mitakaan ranta-alueita.
3. Jos rakennuspaikka on sijainniltaan tai muilta ominaisuuksiltaan poikkeuksellisen hyvä, sen myynnissä voidaan noudattaa tarjous menettelyä.
4. Määräalan erottamiskustannuksista vastaa ostaja.
5. Kunnanhallitus voi myyntipäätöksessään asettaa myös muita rakennuspaikan luovutusehtoja

Pohjoiskarjalan Sosiaali- ja Terveyspalvelujen kuntayhtymän perussopimuksen muutos

3.10. 4.kokous

Hanna Hurskainen irtisanoutui kunnan luottamustoimista paikkakunnalta pois muuton takia, jolloin tarkastuslautakunnan varajäseneksi valittiin Mauri Hyttinen

4.11. 5. kokous

Kiinteistövero % vuodelle 2023 on vahvistettu seuraavasti:

Yleinen kiinteistövero	1,00
Vakituinen asunto	0,45
Muu asuinrakennus	1,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00
Voimalaitos	3,10

28.11. 6 Kokous

Kunnan hallintosäännön hyväksyminen

Koy Tikkamäen Vuokratalojen osakkeiden ostaminen 5kpl a 6000 eur.

Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelma 2024 – 2025 hyväksyminen.

Kunnanhallitus kokoontunut 15 kertaa vuonna 2022 ja käsitteli 176 asiaa. Kunnanhallitus teki mm. seuraavia päätöksiä:

- kunnanhallituksen käyttösuunnitelma vuodelle 2022
- talouspalveluiden hankkiminen Meita Oy:ltä
- hallintosäännön päivitys
- Ilomantsin kunnan viestintäohje
- palkkahallinnon palveluiden hankkiminen Meidän IT ja talous Oy:ltä
- Polkka Oy:n osakkeiden ostaminen
- hakemus valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamiseksi kunnalle
- Ilomantsin Vanhusten Tuki ry:n esitys selvityksen käynnistämiseksi yhdistyksen fuusioimiseksi Kiinteistö Oy Pogostan vuokrataloihin
- sisäilmatyöryhmän perustaminen
- työsuojelelun toimintaohjelma
- laskujen hyväksyntä heinäkuussa 2022
- Ilomantsin kunnan omistajaohjaus Siun Sotelle
- tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen käsittely
- asunto-osakkeen myynti
- yhteistoimintamenettelyn aloittaminen ruoka- ja laitoshuoltopalvelun henkilöstön siirrosta Polkka Oy:öön
- työterveyshuollon kilpailutukseen osallistuminen
- kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2023
- Siun Soten alijäämän maksaminen kuntayhtymän siirtyessä hyvinvointialueelle
- Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024 – 2025
- Koy Tikkamäen Vuokratalot osakkeiden ostaminen
- laskujen hyväksyjät ja asiataarkastajat
- Ilomantsin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- kunta-alan energiatehokkuussopimukseen liittyminen
- Ilomantsin kunnan ja Polkka Oy:n välinen palvelusopimus
- kunnan ostotarjous Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskuksen osakkeista

Kaikki pöytäkirjat löytyivät Ilomantsin kunnan nettisivuilta, päätökset oli perusteltu riittävästi, muodollisesti oikein laaditut, numeroitu juoksevasti ja niihin oli liitetty muutoksenhakuohjeet.

4.6. Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunnan vastuualueeseen kuuluvat maahanmuutto, varhaiskasvatus, perus- ja lukio-opetus, kirjasto, liikunta- ja nuorisotoimi sekä kansalaisopisto.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 6 kertaa.

Kuntalaiset vähenevät ja ikääntyvät. Muuttovirta enemmän pois päin kuin Pogostalle päin.

Kunnan tulee huolehtia kouluista, vanhusten hoidosta sekä hyvinvoinnista.

Ilomantsi teki kuntasopimuksen 20 ukrainalaisten vastaanottamisesta.

Kuntaan on saapunut 3 perhettä, yhteensä 10 henkilöä. He ovat sijoitettuina. He ovat virallisesti SPR:n Joensuun vastaanottokeskuksen asiakkaita.

Ukrainalaiset voivat hakea kantapaikkaa Ilomantsista vielä vuoden 2023 aikana.

Maahanmuuttajia Ilomantsissa on myös esim. Thaimaasta, Filippiineiltä ja Myanmarista.

Hyvinvointialuekierros Ilomantsissa

Ilomantsissa asuu toistasataa ulkomaalaistaustaista henkilöä ainakin 18 eri maasta.

Pidämme tärkeänä, että myös ulkomaalaistaustaiset henkilöt tuntuivat itsensä tervetulleiksi ja viihtyisivät myös tulevaisuudessa Ilomantsissa.

Tänä keväänä 2023 oli kaksi tutustumis- ja ideapajailtaa. Tapahtumailtoja kannattaa jatkaa, joiden myötä tutustuminen paikallisen väestön kanssa edistää kotoutumista ja heidän voimavaransa saadaan yhteiseen käyttöön.

Ylä- ja alakoulujen sisäilmaongelmat ovat jatkunut pitkään. Oppilaat ja opettajat ovat saaneet monenlaisia oireita. Asiaa on yritetty ratkoa monin tavoin, mutta olosuhteet eivät ole parantuneet. Ratkaisuksi on suunniteltu viipalekoulu, johon yläaste siirtyy ja tämä toteutuu syyslukukauden 2023 alkaessa.

Omatoimi- kirjastolla 400 käyttäjää. Vaara-kirjastojen kimpassa e- aineistojen käyttö ja verkkokäyntien määrä on koko ajan kasvanut. Kirjaston työtehtävät muuttuvat mutta eivät vähene. Koulun ja kirjaston yhteistyö tiivistä. Tiedonhaunpolku opettaa kuinka kirjasto toimii. Digiopastus, kirjaston kotipalvelu, elokuva ja teatterilippujen myynti tuovat asiakkaita. Vapaa-ajan kausikorttejakin saa ostaa kirjastosta.

Kirjastoauto, josta lainauksia oli viime vuonna 7796, kiertää kahtena päivänä viikossa. Kirjastoauto on edelleen hyvässä kunnossa.

Kino Mantsilla menee hyvin. Tuloja 27.858 €, katsojia 2980, esityksiä 92. Suomen elokuvasäätiö myönsi elokuvateatterin toimintatukea 3.870 € jonka tavoitteena edistää monipuolisen elokuvaohjelmiston esittämistä.

Kinomantsi talviasussa

Liikuntatoimessa ja kansalaisopistossa on tarjottu vapaa-ajan toimintaa kuntalaisille.

Monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja kunnossa olevat liikuntapaikat ja reitit ovat toteutuneet.

Kuntalaisia aktivoitu kansalaisopiston kursseille ja kurssitarjonta on monipuolista.

Korona vaikutti vielä kevätkaudella 2022 rajoittavasti.

Uimahallin toiminta takkuili alkuvuodesta 2022, koska uimavalvojan sijaista oli vaikea saada. Yksi varahenkilö löytyi ja uimahalli on pysynyt auki normaalisti. Uimahallin kassa ja kahviopalvelut siirtyivät keväällä 2022 yrittäjälle.

Pienen kunnan ylpeys. Kylpylätason uimahalli järven rannalla.

Ilomantsin kunnan vanhus- ja vammaisneuvostosta on valittu edustajat hyvinvointialueen vanhusneuvostoon ja vammaisneuvostoon.

Ikäihmisten aktiivisuus ja hyvinvointiin osallistava budjetointi. Neuvosto päättää määrärahan käytön ja tekee esityksiä seuraavan vuoden talousarvioksi.

Nuorten harrastustoiminnassa ajatuksena on, että jokaisella nuorella olisi vähintään yksi harrastus. Tämä on vaikeasti mitattavissa.

Nuorten osallisuutta tuetaan. Nuorisovaltuustolla kuusi kokousta vuodessa ja edustaja lautakunnissa.

Aluehallintovirastolta saatu avustusta 7.500 € kerhokyytejä varten taajaman ulkopuolelta osallistuville.

Perhekeskus kohtaamispaikkana yhdessä eri kumppaneiden kanssa on toiminut tosi aktiivisesti.

4.7. Kuntaympäristölautakunta

Hallinto ja maankäyttö huolehtii rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä, tarjoaa sisäisille asiakkaille suunnittelu-, rakennuttamispalveluita ja kehittää teknisen sektorin toimintoja. Lisäksi se huolehtii kunnan kiinteistöjen kunnosta ja asuntotoimen viranomaistehtävistä. Kuntatekniikka huolehtii kunnallistekniikan hoidosta sekä taajaman liikenne- ja viheralueiden kunnosta.

Kuntaympäristölautakunta piti 6 kokousta vuonna 2022, joissa he käsittelivät normaalisti heille kuuluvia maa-aines ja ympäristölupia, asuin- ja lomarakennusten poikkeamislupia, yksityisteiden peruskorjausten- ja kunnossapitoavustukset kuuluvat myös lautakunnalle.

Pitkään valmistelussa olleet Ilomantsin kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan päivittäminen ja laajentaminen ja Koitereen rantaosayleiskaavan muutos saatiin vihdoon valmiiksi, josta on kokouksen 29.3.2022 pöytäkirjan yhteydessä hyvät liitteet, vaikkapa kulttuurillisesti tärkeiden kohteiden sijainnista jne. hyödynnettäväksi matkailijoiden ja toki kuntalaistenkin paikallistuntemuksen kartuttamiseksi.

Kuntalaisaloitteisiin lautakunta on reagoinut käytössä olevien resurssien puitteissa. Vuodenvaihteessa ei ollut käsittelemättömiä aloitteita.

Laitoshuollon siirtäminen Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle on ollut uutena lisänä viranhaltijoiden työssä valmisteltavana siirron sujumiseksi.

Koulutilojen sisäilmaongelmat ja niihin liittyvien ratkaisujen selvittäminen on työllistänyt huomattavasti teknisen johtoa alaisineen.

Koidanvaaran silta poistettiin investointiohjelmasta ja vesitornin remontin osalta on meneillään selvitystyö vaihtoehtoratkaisulle, josta tiedotetaan lisää, kun ratkaisuihin päädytään.

Parpeinvaaran riien purkulupapäätöksestä 2021 on Itä-Suomen hallinto-oikeudessa Ilomantsin Museosäätiön ja Ilomantsi-Seuran jättämät kunnallisvalitukset, joihin toivoisi saatavan kaikkia tyydyttävän lopputuloksen.

4.8. Investointitavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviokirjan mukaan investoinnit olisivat 1.561.000 euroa. Suurin yksittäinen investointi on talousarviokirjan mukaan Koidanvaaran silta 500 tuhatta euroa ja vesitornin peruskorjaus 400.000 euroa. Investointimenojen yhteismäärä oli 683.840 euroa. Euromääräisesti suurimmat investoinnit olivat Parpeinpiirtin vesikaton korjaus 60.000 euroa ja uimahallin korjaus 85.717 euroa. Investointien määrärahamuutokset on päätetty 20.8.2022 kuntaympäristölautakunnan kokouksessa ja 3.10.2022 valtuustossa osavuosikatsauksen yhteydessä.

Parpeinpirtin kattoremontti

5. Henkilöstöraportti 2022

Henkilöstöraportti kertoo tiivistetyssä muodossa olennaisimmat tiedot henkilöstön määrästä, henkilöstörakenteesta, ja henkilöstömenoista. Se sisältää lisäksi tietoja henkilöstön tilasta mm. sairauspoissaoloista, työhyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpitoa koskevista toimenpiteistä sekä johtamisesta.

Ilomantsin kunnan henkilöstön määrä oli vuoden 2022 lopussa 201 henkilöä. Henkilöstön määrä väheni 16 henkilöä. Vakinaisten työntekijöiden keski-ikä on 51,1 vuotta.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma on hieman noussut edellisestä vuodesta.

Sairauspoissaolot olivat 12,53 pv/työntekijä. Tavoitteena ollut alle 10 pv/työntekijä ei toteutunut.

Työhyvinvointikyselyn tulos vuonna 2020 asteikolla 1–5 oli 3 eli hyvä. Kysely toteutetaan kahden vuoden välein. Vuoden 2022 aikana kysely toteutettiin joulukuussa.

Kehityskeskustelut käydään koko henkilökunnan kanssa kahden vuoden välein. Keskustelut käytiin osittain vuoden 2022 aikana ja toteutusta jatketaan vuonna 2023. Tavoite on osittain toteutunut.

Täydennyskoulutuspäiviä oli yhteensä 1,89 pv/työntekijä. Tavoite 1 pv/työntekijä toteutui.

6. Talousarvio ja -suunnitelma

Kunnan talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023–2024 ovat luoneet tavoitteet ja puitteet kunnan toiminnalle. Talousarvio on tehty ohjeita noudattaen seuraavaksi kalenterivuodeksi ja taloussuunnitelma seuraavaksi kahdeksi vuodeksi.

Vuoden 2022 talousarvio oli 113.205 € alijäämäinen ja muutettu talousarvio 596.164 euroa alijäämäinen. Suurin talousarviomuutos tehtiin palveluiden ostoihin 2.206.090 euroa sekä verotuloihin 1.047.220 euroa. Palveluiden ostot

toteutuivat 785.891 euroa talousarviota pienempänä ja verotulot toteutuivat 503.917 euroa muutettua talousarviota paremmin.

Tilikauden vuosikatteeksi muodostui 2.287.641 euroa, ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 1.175.691 euroa.

6.1. Kunnan taloudellisen aseman kehittyminen

Kunnan tilikauden 2022 ylijäämä oli 1.175.691 euroa (ylijäämä vuonna 2021 oli 443.595 euroa). Kunnan vuosikate oli 2.287.641 euroa, kun se oli edellisenä vuonna 4.104.317 euroa. Poistot olivat edellisenä vuonna 3.703.157 euroa ja nyt 1.122.506 euroa. Siun Soten palkkaharmonisointikustannukset 952.664 euroa on ilmoitettu tilinpäätöksen liitetietona, näitä ei ole kirjattu kuluksi kirjanpitoon. Lomapalkkavelka sosiaalikuluihin on tilinpäätöksessä noin 143.000 euroa liian pieni, asia on tuotu esille tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kunnan kumulatiivinen edellisillä tilikausilla syntynyt ylijäämä on noin 7,73 miljoonaa euroa, joka sisältää jo vuoden 2022 ylijäämän. Kunnan omavaraisuusaste on 70,8 % (vuonna 2021 69,8). Ilomantsilla on kertynyttä ylijäämä 1.721 €/asukas (2021: 1.411 €/asukas).

Konsernitilinpäätöksen lukujen kehitys mukailee kunnan tilinpäätöstietojen suuntaa, koska kunnan

luvulla on olennainen painoarvo konsernissa. Tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien lainakanta nostaa koko

konsernin lainakantaa. Kunnan lainakanta vuonna 2022 oli 6,880 milj. euroa ja konsernin lainakanta vuonna 2022 vastaavasti 18,647 milj. euroa. Konsernin lainamäärä asukasta kohden vuonna 2022 oli 4.151 €/asukas (v. 2021 oli 4.161

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloslaskelma										
	Toimintatuotot/ -kulut %	17,4	16,7	16,7	13,4	13,5	12,9	11,8	11,4	10,5
	Vuosikate/poistot %	124	99	142	102	48	42	243	111	204
	Vuosikate, e/asukas	440	327	514	527	200	166	860	883	509
	Verotulot yhteensä (1000 e)	18.802	18.490	17.867	18.359	17.060	17.289	17.462	19.188	19.051
	Valtionosuudet (1 000 e)	22.327	21.930	22.543	21.915	21.278	21.552	22.633	22.602	23.420
Tase										
	Omavaraisuusaste %	63	63,4	61,2	64,1	64,3	67,1	67,5	69,8	70,8
	Lainakanta (1 000 e)	8.682	7.999	10.650	11.641	10.864	9.086	9.492	8.011	6.880
	Lainat, e/asukas	1.577	1.499	2.034	2.267	2.184	1.868	1.992	1.724	1.532
Rahoituslaskelma										
	Investointien tulorahoitus, %	99	37	106	118	98	31,94	763,3	789,2	334,5
	Kassan riittävyys, pv	28	12	26	21	14	7,12	48	67	77
Konsernitase										
	Omavaraisuusaste %	46	43	42	45	43,8	42,9	45,3	46,4	45

€/asukas). Konsernin lainakanta on hieman pientynyt edellisestä vuodesta.

	Lainakanta (1 000 e)	18.596	20.571	23.187	21.888	19.175	19.229	20.595	19.331	18.647
	Lainat, e/asukas	3.379	3.854	4.428	4.165	3.915	3.953	4.321	4.161	4.151
Konsernin rahoituslaskelma										
	Investointien tulorahoitus, %	74,2	40,5	95,1	47,6	57,7	48,3	315,8	789,20	334,5
	Kassan riittävyys, pv	41	31	42	37	36	22,1	47	67	77
Asukasmäärä 31.12.		5.504	5.337	5.236	5.134	4.974	4.864	4.766	4.646	4.492

7. Jaostot, toimikunnat ja työryhmät

Yllä mainitut ovat tärkeitä kunnan päätösprosessin valmistelutyössä. Toimikunnissa ovat edustettuina työnantajan (kunnan), kunnan työntekijöitä ja ammattiliittojen edustajat. Yt-toimikunta valmistelee henkilöstöjaostolle työehtosopimukseen kuuluvia asioita. Henkilöstöjaosto käsittelee yt-toimikunnan esitykset ja tekee tarvittavat päätökset.

7.1.Tapahtumatoimikunta

KESÄTORI 2022

Kesäkuussa oli vapaa-ajan asukkaiden tapahtuma uimahallin rantakodalla. Osallistuminen oli vaisua, sää oli sateinen ja viileä. Tapahtumatoimikunta päätti 2022 kesätori päivistä ja teemoista. Kiertävä kylätoripäivä oli syyskuun alussa, tapahtumapaikkana Mäkikylät, sinne oli linja-autokyyditys. Lomalaisten toripäivässä oli mukana aluevaltuutetut ja kunnanvaltuutetut, Pogostan Sanomien päätoimittaja haastatteli. Tilaisuudessa palkittiin asukaskyselyn perusteella Ilomantsia maailmalla edustanut kansalainen, palkinnon sai ilomantsilaisentyinen piispa Jari Jolkkonen.

Syksyllä Kuutamolla tapahtumassa kuntaoli mukana torilla. Oli asiakaskysely kunnan hoidossa olevien tie-katu- ja yleisten alueiden kunnossapidosta. Kirjastossa oli ohjelmaa lapsiperheille, uimahallissa tunnelmavalaistusta teeman mukaisesti. Liikuntatoimi järjesti pienimuotoista ohjelmaa. Kesätoripäivät olivat suosittuja, runsaasti osallistujia. Kesätorilla toteutettiin palautekysely, mitä toivottiin tuleville kesätoripäiville. Toiveena oli esim. alueen eri kylien esittelyä, yhteislauluja, tietoiskuja paikallisista tapahtumista, uusia kalusteita torille. Palaute kesätoreista oli myönteistä.

7.2. Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisotoimi

Hyvinvointimessut

Vanhus- ja vammaisneuvoston tarkoituksena on lisätä asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

Hyvinvointi- ja kuntaympäristölautakunta on myöntänyt vanhus- ja vammaisneuvoston edustajalle puhe- ja läsnäolo-oikeuden lautakunnan kokouksiin.

Lokakuussa oli vanhustenviikko. Viikon ohjelmaa oli suunniteltu yhteistyössä seurakuntien ja ikäihmisten parissa toimivien järjestöjen kanssa. Viikolla oli monia tapahtumia, mm. ev.lut. srk - talolla hyvinvointimessut, mukana oli seurakunnat, eri järjestöjä ja yksityisiä palveluntarjoajaa. Alakoulun oppilaat opettajineen esittivät musiikkiohjelmaa. Osallistujia oli runsaasti. Joulukuun alussa oli "Kohtaa mut"-teemaviikon tapahtuma Ilomantsin torilla. Tänä vuonna aiheena oli asenteet vammaisuutta kohtaan. Neuvoston osallistuvan budjetin rahaa käytettiin tapahtumaan. Ikäihmisten joululaulu- ja puurojuhla oli ev.lut. srk. talolla yhteistyössä eri tahojen kanssa, oli hyvin suosittu. Kokouksessa on ollut esillä erilaisten vuoronumerokäytäntöjen hankaluus näkövammaisille, ei tiedä milloin on hänen vuoronsa.

Ilomantsissa toimii 6- jäseninen Manu eli Mantsin nuoret- nuorisovaltuusto, joka kokoontui kolme kertaa vuonna 2022. Uusi valtuusto valittiin 29.12.2022. Manuvassa eli maakunnallisessa nuorisovaltuustossa on Ilomantsista kaksi jäsentä ja heille otettiin kokouspalkkiot käyttöön 2022. Manuva ilmoitti, että ovat "Stop kiusaamiselle"- kampanjassa.

Ilomantsin kunnan hyvinvointilautakunnassa oli yksi nuori edustettuna ja kuntaympäristölautakunnassa yksi jäsen.

Nuoret toteuttivat ruokakyselyn, koska 74 % koululaisista ei ollut tyytyväisiä ruokaan. Nuoret saivat tätä kautta toivoa, mitkä ruuat hyviä ja mitä voisi parantaa tulevaisuudessa.

Nuoret esittivät uuden frisbeegolfradan rakentamista, mutta päätyivät vanhan kunnostukseen ja kesätyöntekijän siihen.

1000 e päätettiin käyttää tori- ja kesäpäivään. Kesänuokkaria oli suunniteltu pidettävän kaksi kertaa viikossa ja sään salliessa ulkona oleskelua. Ala- ja yläasteikäiset erikseen nuorisotalolla.

Kalastusleiristä ja Multimäki live 4.6 .2022 suunnittelivat kyselyn turvin." Mehtimäki live" toteutui ja samoin toripäivä 3.8.2022. SUP-lautoja nuoret saivat hankittua kaksi kappaletta. Paikallinen Lähitapiola Itä myönsi 2000 euroa Mantsin nuorisovaltuustolle käytettäväksi paikkakunnan nuorten hyväksi. Manu selvittää sopivaa käyttökohdetta lahjoitukselle.

Nuoret ovat keskustelleet yleisesti, miten nuorilla menee ja millä tavoin voisi houkutella nuoria nuorisotalolle hiljaisempina aikoina.

Mielestämme hyvä asia on, että nuorisovaltuusto toimii Ilomantsissa vielä. Nuoret toivovat, että tulevista tapahtumista tiedotettaisiin hyvissä ajoin.

7.3. Sote-neuvottelukunta

Sote- neuvottelukunta on käsitellyt SiunSoten kuntayhtymän lakkauttamisen vaikutuksia ja hyvinvointialueen tuomia muutoksia. Myös maahanmuuttoviraston kuntamallista on tiedotettu. Sote-neuvottelukunta on käsitellyt sosiaali- ja potilasasiamiehen selvityksen vuodesta 2021 sekä laajan alueellisen hyvinvointikertomuksen, ja saattaa ne edelleen tiedoksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

8. Viranhaltijapäätökset

Viranhaltijapäätös tarkoittaa viranhaltijan yksin tekemää päätöstä jossain asiassa. Kuntalain 140 §:n mukaan päätökset annetaan tiedoksi kunnan jäsenelle pitämällä pöytäkirja nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Viranhaltijapäätöksiä löytyy jonkin verran Ilomantsin kunnan sivulta, päätöksistä osa on julkisia ja osa ei. Päätösasiakirjoissa on poistettu tiedot, joita ei saa julkaista internetissä. Pois jätetään salassa pidettävät tiedot, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan ja vaarantaa elinkeinonharjoittajan liike- ja ammattisalaisuuden tai jotain ei teknisistä syistä ole saatu sähköiseen muotoon (julkisuuslaki 621/ 1999).

Kaikkien viranhaltijoiden päätöksiä ei ole edelleenkään julkaistu kunnan internet-sivuilta, kuten kuntalaki edellyttää.

9. Aloitteet

Aloiteoikeus perustuu kuntalain 23 §:ään. Kunnan asukkailla ja muilla jäsenillä on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa. Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Lisäksi kunnan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, on asia otettava käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

Kuntaympäristölautakunnalle tehtiin yhteensä neljä aloitetta, joista kaksi koirapuistosta ja lisäksi latauspisteistä sähköautoille ja -pyörille. Muut aloitteet kuin latauspiste pyörille siirrettiin esittelijän ehdotuksen mukaan hamaan tulevaisuuteen tai järjestöjen toimesta hoidettavaksi.

Olisiko kuntalaisaloitteista kuntalaisaloite.fi-sivuille mahdollista saada näkyviin, mikä on aloitteen lopputulema?

10. Tarkastuslautakunta tuo esille seuraavat asiat:

Henkilöstön työhyvinvointiin tulee suurten muutosten aikana kiinnittää entistä enemmän huomiota. Olisiko mahdollista tehdä työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut vuosittain?

Tarkastuslautakunta kysyy, mikä on kunnan kiinteistöjen kunto ja milloin on tehty / tehdään kattava kuntotarkastus?

Ilomantsi tarvitsee uusia asukkaita ja heidän mukanaan tuomaa elinvoimaa. Kilpailu lähikuntien kesken uusista asukkaista ja matkailijoista on kovaa ja entisestään kovenee. Kuva kertonee enemmän, kuin tuhat sanaa.

Kuntaan muuttaneita muistetaan

Kunta on lisännyt omaa somenäkyvyyttään etenkin matkailutapahtumien yhteydessä. Ulospäin suuntautuvaa positiivista ja vetovoimaista viestintää on syytä jatkaa ja edelleen tehostaa, sekä tiivistää yhteistyötä järjestöjen ja matkailualalla toimijoiden kanssa. Verkkosivujen päivitys on aloitettu ja sitä täytyy jatkaa.

Valtuuston kokouksien yhteydessä voisi viranhaltijat antaa toimielimiä koskevista asioista tilannekatsauksen ja aluevaltuutetut kertoa hyvinvointialueen kuulumiset, sekä pj. kertoa lyhyesti tärpit valtakunnan politiikasta. Konserniyhtiöiden toimitusjohtajat voisivat myös käydä esittäytymässä valtuustolle ja kertomassa yhtiöidensä ajantasaisista kuulumisista, kehitysideoista tms.

Päätöksentekoon liittyvä tiedottaminen ja viestintä on keino lisätä kuntalaisten kiinnostusta kuntapolitiikkaan ja se tuo läpinäkyvyyttä päätöksentekoon, sekä lisää kuntalaisten tyytyväisyyttä ja pitovoimaa.

Kunta jatkaa yhteistyötä Business Joensuu Oy:n kanssa ja saatavat palvelut ovat kattavat ja monipuoliset. Yritystoiminta on virkistynyt Aktiivihiihtehtaan toiminnan aloittamisen myötä ja kullanhinnan nousu on siivittänyt Pampalon uuteen nousuun. Tarjottavien toimitilojen puute on ongelma, joka saattaa viedä mahdolliset uudet toimipaikkaa etsivät yritykset ympäryskunnillemme.

Mustankiven esiintymän hyödyntämiseksi olisi hyvä löytää / saada paikkakunnalla jatkojalostavia yrityksiä lisää.

Tuloveroprosentit ja kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan.

11. Loppusanat

Tarkastuslautakunta katsoo, että kunta on onnistunut asettamissaan tavoitteissa riittävässä määrin. Kunnan toiminta, toimintatavat sekä palvelujen järjestäminen on ollut tarkoituksenmukaista.

Vaikka vuoden 2022 tilinpäätös oli ennakko-odotuksiin nähden yllätyksellisesti ja reilustikin positiivinen, on tulevaan varauduttava, etenkin kun kunnan tekemät investoinnit vesihuollon osalta on siirtyneet, sekä koulujen sisäilmaongelmien vuoksi jouduttaneen harkitsemaan investointipäätöstä kokonaan uuden koulukeskuksen rakentamisesta, nyt tehdyn viipalekouluhankintapäätöksen yläkoulun oppilaille lisäksi. Haasteita kunnassamme riittää. Ilomantsilla on kuitenkin hyvät eväät tarjota kuntalaisille hyvän elämän edellytykset.

Konserniyhtiöistä lämpöyhtiön tekemä tulos on jälleen huomionarvoisen hyvä niin, että kunta pääsee nauttimaan jopa osingoista.

Tarkastuslautakunta on edelleen ilolla kiinnittänyt huomiota avoimuuden ja kuntalaisten tiedottamisen lisääntymiseen ja toivoo, sen jatkuvan hyvässä hengessä toimielinten ja viranhaltijoiden yhteistyössä.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat hieman harjaantuneet haasteelliseen ja aikaa vievään tehtävään, pyrimme edelleen kehittämään tehtävässä ja toivomme, että kokoonpano säilyisi vaalikauden loppuun.

Maahanmuuttajille SPR:n kanssa yhteistyössä järjestetyssä illassa ilmeni hämmästyttävää aiheuttavana tietona, kuinka paljon meillä on kansallisuuksia yhteisössämme. Heidän kotoutumiseensa ja viihtyvyyteen kannatta panostaa. Onhan se monella saralla uskomaton voimavara kielten ja kulttuurien hyödynnettäväksi, etenkin matkailun kehittämiseen liittyen.

Tarkastuslautakunta kiittää kaikkia luottamushenkilöitä sekä viranhaltijoita hyvästä yhteistyöstä ja toivoo kunnalle ja kuntalaisille menestystä ja levollista mieltä. Luottakaamme tulevaan, jotta päättäjämme valtakunnan ylintä johtoa myöden tekisivät oikeita päätöksiä hyvinvoinnin edistämiseksi ja säilymiseksi.

Ilomantsissa 5.6.2023

Ilomantsin Tarkastuslautakunta

Juha Ilmari Piitulainen

Puheenjohtaja

Markku Torssonen

Jäsen

Arja Hassinen

Jäsen

Irja Lehikoinen

Varapuheenjohtaja

Minna Maksimainen

Jäsen